

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegrafulu este Duminică și Joi la fie-care două săptămâni cu adăușul Poștoarei — Prenumeratiunea se face în Sabia la expeditorii Poștoarei, iar la 3. r. poște cu bani și prin scrisori francate, adresate către expeditorii. Prețului prenumeratiunii pentru Sabia este preț anu 7 fl. v. a. iar preț o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 10.

ANULU XXIV.

Sabiiu 113 Februarie 1876.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia preț anu 8 fl. ieră preț o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prinț. și țieri streine preț anu 12 1/2 anu 6 fl. Inserate se platesc pentru întâia oară cu 7 cr. sirul, pentru a doua oară cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiiu 31 Ianuarie.

Este curiosu joculu diplomatilor. Nici odata nu putem noi cestiilati muritori și pre unde și cum ne aflăm. Dăca cetimu și ne multiamim cu ce cetimu în diurnalulu cutare d. e. despre pactulu dualisticu cum are sa remana sêu sa se conformeze în viitoriu, apoi nisce *bagatele* de greutate și diferinție între Cislaitani'a și Translaitani'a mai facu dincoci și dincolo scrupuli. Incolo, lucrurile se desfășura și se desvôlta asiă de bine, încâtu dominiatiunea sistemulu de astadi este asigurata pre vecii veciloru. Pune inse din mâna diurnalulu din care se vede numai „*dile cu sôre și de serbatore*“ și ia altulu, carele te asigura de a fi informatu din *isvôrele cele mai secure*, și ce vei vedé? „Ministeriulu din Vien'a, și celu mare și celu micu, se clatina. Inca *doue* dile și trebuie sa se duca și sa faca locu unui de cutare colôre“, precum e și diurnalulu, „bine informatu“, de colôre centralistica; ori federalistica, dăca diurnalulu „informatu“ este federalisticu. —

Ministeriulu din Pest'a?

Despre acest'a nu spune inca nimenea ca are de cugetu sa „plece“, dara se spune ca partid'a, pre care se radima, adeca partid'a numita *liberale*, se derima; ca vechii deakisti au legaturi cu Vien'a, pre cându ceilalti nu voru sa mai scie de legatur'a acest'a, ci numai de banca natiunale propria, vama deosebita pentru tierile corônei, în fine, rendu pre rendu, dăca nu tocma, dara aprôpe *uniune personale* și nimic'a mai departe cu cealalta jumetate cislaitana a monarchiei.

Dăca trece omulu la politic'a esterna se afla inaintea unui labirintu formalu, fâra de frulu ariadnicu a mâna. Aci pacea, dicu unele diurnale, este asigurata și cânta osane succesiului diplomaticu alu politiceii ministerulu nostru de esterne. Altele, spunu ca rezervistii se conchiama și cutare și cutare trupa este avisata sa plece. Altele spunu ca isvôrele nelinisciriloru de astadi, insurgentii din Bosni'a și Erzegovin'a, suntu strimtorate de turci și insurgentii nu voru avé încatrâu dăcâtu sa se plece turciloru. Altele vorbescu de constelatiuni mari politice la cari puterile cele mai mari iau pusetiuni provocatôre și amenințatôre. Puterile cele *mici*, precum suntu principatele de pe josulu Dunarei, aci se întielege și Romani'a, suntu aprôpe sa explozeze. Serbii voru sa alunge pre *Milanu*, Romanii pre *Carol* și asiă mai departe.

Cine sa se scie orientă în acestu chaosu? Diplomati'a interna si esterna tace și face. Ea 'și pune organele sa cânte pace și linisce și asuda singura în luptele, la noi, între Cissi Translaitani'a, spre a obli orice diferinția între aceste două părți. Este fôrte probabilu ca ea nu va trece cu vederea, ca pre lănga diversele diferinție între Cislaitani'a și Translaitani'a mai resaru de unu tempu încôce și cestiuni laterale, cari se discuta inca cu usile incuiate, va se dica, cari inca nu suntu mature de publicitate; ca opusetiunea cehica face nôue încercări pentru eluptarea valôrei dreptulu de statulu alu Boemiei în concertulu grupelor cu dreptu de statulu deosebitu. Cumca încercările aceste și nemurtelecarele câte se mai arata singurate în diversele natiunali-tăți, dincoci și dincolo, nu voru remané fâra influinția asupr'a activității

barbatiloru de statulu, este de cre-diutu; inse cu tóta influinția, dăca părțile nemurtelecarele nu voru fi concentrate asupr'a adeveratelor lor interese și nu se voru folosi de oca-siune, voru remané pre josu și acum că și de alte dăti. De aceea, că sa venim sa vorbim în specialu despre noi, aru trebui că acum în graba sa ne cugetăm ce avem sa facem, sa nu ne înglodăm, că și de alta data, în confusiunea unor numiri de sisteme, fâra de a le apretia practicabilitatea și sa discutăm cu sânge rece despre o tîenuta, care ni se va paré mai buna și în folosulu nostru.

Politic'a esterna s'aru paré ca pre noi nu ne atinge de locu și de aceea nici n'aru trebui sa ne îndreptăm atențiunea asupr'a ei. Avem ministru de esterne, vèdi'a elu ce va face cu ceilalti diplomati din lume, spargasi elu capulu și aduca elu claritate în chaosulu de care amintiram mai susu.

Sa credem inse organelor ministeriulu nostru de esterne pre cuventu, nu putem, pentrucă, dăca nu vedem, audim, celu putienu, ca se *facu* dis-pusetiuni militare. Firesce, noi nu le scim scopulu, dara fiinduca la unele fruntarie ale nôstre revolutiunea nu e suprimata, ba togma acum cetimu ca insurgentii pre o linia dela Brodulu turcescu pâna la confiniile dalma-tine turcesci au facutu o miscare comuna și au alungatu pre turci din pusetiuni-le lor; togma cetimu ca insurgentii nu dau nici unu crediementu promissiuniloru turcesci: este fôrte probabilu, ca statulu nostru nu va puté stă îndelungu cu mâinile în sinu, pentrucă foculu carele arde cas'a vecinulu nemijlocitu aru puté aruncă scantei și în coperisiulu casei nôstre. De alta parte turcii, cari aru trebui sa fia cei mai circumspecti, ataca în repetite renduri teritoriulu celu pacinicu alu Austro-Ungariei și traiescu, asiă dicendu, în mania cu tôte populatiunile crestine ce i încungiura.

Va se dica, ei voru cu deasil'a sa provôce încercaturii cătu de multe și sa pôte că în urma sa li se faca și pre voia. Pre calea acest'a venim inse la întrebarea ce, va fi atunci de facutu? căci cetimu mai în tôte dilele, ca Russi'a pare a se pregati pentru evenimente seriose în orientu și ca aru fi întrevănit (?) la cabine-tulu din Londonu pentru lucruri cari în Vien'a inca nu suntu cunoscute, dara cari în Vien'a cu tôte aceste au provocatu (?) suspiciuni

În adeveru, cându Russi'a s'aru puté întielege cu Angli'a, orientulu ni aru deschide nisce panorame poli-tice, cari aru puté pune pre multi pre gânduri.

Din tôte vorbele și semnele de soiulu celoru de susu putem sa ve-nim și noi nediplomatii sa presupu-nem ca ceva trebuie sa fia, căci dăca n'aru fi, nu aru sburâ atâtea faime prin aeru etc. etc.

În partea acest'a a politiceii noi putienu vom influinția, fiindu ca avem mai multu rolulu de privitori; altii suntu chiamati se între în desvôltarea evenimentelor. Inse bine este sa nu scapam din vedere nici noi cursulu acestor mari evenimente, căci dăca ele nu au alta, au influinția asupr'a afa-ceriloru nôstre economice.

Ministeriulu din Romani'a se com-pletase, dupa o telegrama din Bucu-

resci dela 10 Fauru asiă: loculu va-cantu alu min. V. Boerescu, la esterne, lu ocupase *Costaforu*, fostu agentu diplomaticu la Vien'a și Berlinu și, dupa retragerea lui *Cantacuzino* dela finance, intrase în același ministeriu *Stratu*. Nu trece decâtu o di și cetimu alte depesie din Bucuresci și adeca, ca în urm'a votulu de blamu datu de senatu ministriulu de instructiune, a demisionatu cabinetulu *Catargiu* întregu. Principele, se dice mai departe, a insarci-natu, pre presiedintele camerei și pre vicepresiedintii senatulu, cu compune-rea noului cabinetu. Alta depesia din aceeași di spune, ca senatulu a votatu încredere lui *Catargiu* și acest'a luă asuprasi formarea unui cabinetu nou, în care *Balaceanu* e ministru de es-terne, *Stratu* de finance și *Carp* de culte și instructiunea publica. Celelalte portfoiuri ministeriale remanu în mâ-nile celoru de mai nainte.

Sabiiu 29 Ianuarie.

Catenele feudalistice și legaturile urbariali, s'au frântu cu ajutorulu lui Ddieu demultu; beneficiile inse, care le-au trasu nobilii și corporatiunile invescute cu drepturi nobilitarie, din pusetiunea lor de mai înainte, esista în parte inca pâna în diu'a de adi. — Astfelu suntu drepturile de crij-maritu, moraritu s. a. care le eser-céza fostii domni pâna în diu'a de adi, în comunele subjugate urbarialitatei. Si unde, cum va nu le eser-céza și nu le-a exercitatu nici odata, acolo se încérca fostii domni — nesaturati cu multele despagubiri inghitite pâna acum din vistieri'a statulu — a si le insusi acum, sub pretestulu asiă nu-mitei *limitatiuni*. —

Limitatiunea în sine, și conformu destinatiuniloru legei, nu e altu ce va, decâtu fipsarea anume a tempulu dintr'unu anu și a ordinei, în care fia-care dintre mai multi proprietari nobilitari, sa-si eserceze eschisivu pen-tru sine, cutare beneficiu regal — — indeosebi dreptulu de crijmaritu — într'o comuna urbariale. — Va se dica, limitatiunea e regularea fap-ticeii usuari, a cutărui beneficiu regal; și prin urmare regularea acest'a pôte avea numai acolo locu și sensu, unde usuarea e dăca faptica — că facto-rulu ce e de a se regulă — esista. — Dar minune, ca domni nostri ceru și oficiele cercuali politice le și incu-viintiéza limitatiune — regularea fo-losintiei — acolo unde folosintia *lip-sesce* de totu; și apoi dupa ce s'au limitatu aceea ce n'a esistatu — ofi-ciulu limitatoriulu trebuie sa-si indepli-nesca limitatiunea, și prin manevr'a acest'a, introduce pre domni în folo-sintia unor drepturi, cari nu le-au avutu și nu le-au exercitatu nici cându, și care altcum pre calea legei, celei ordinare, nici cându nu s'aru puté aduce la valôre.

Procederea acest'a ilegale, aduce mare dauna pentru comunele nôstre foste urbariale și de aceea ne tîenem de o datorie sânta, sa le luminăm în privinția acest'a; că venindu în pusetiune de a se aperi în contr'a vre-unei încercări de feliulu acest'a sa cunôsca celu putienu destinatiunile legei.

Mai întâiu e unu principiu ne-contestabilu și urmatoriu de sine din despartirea justitiei de administratiune că oficiele administrative, de care se tîienu negresitu și oficiele cercuali po-

litice, nu suntu și nu potu fi chiamate de a pertractă și decide cestiuni de dreptu; ci acestea cadu singuru nu-mai în competinția judecatoriiloru regii. Totu atât'a de adeveratu și ne-contestabilu e, ca cestiunea introdu-cerei cui va în folosintia unui dreptu, pre care pâna acum nu l'a folositu e cestiune de dreptu, prin urmare, cade în competinția judecatoriiloru regii și nici decum a oficiiloru ad-ministrative!

De alta parte ingrisesce legea, că nimenea sa nu pôte fi instrainatu dela judecatoriulu seu competentu.

Din cele premise resulta deci: ca limitatiunea numai acolo pôte avé locu în sensulu legei, unde fostii domni se afla în folosintia beneficiiloru de limitatu.

Mai departe, ca încercarea de a introduce pre fostii domni sub pre-testulu limitatiunei, în folosintia unui dreptu sêu beneficiu pâna aci nefolo-situ, e contraria nu numai legei, dar' chiaru și ratiunei sanătose, dupa ce limitati'a are se reguleze folosintia esistinta, ier'a nu prin regularea unti ce ne esistinta, se *procure* folosintia. În fine ca oficiele administrative, suntu dejă chiamate de a indeplinî limitati'a în sensulu celu adeveratu alu cuven-tulu nu suntu și nu potu fi în dreptu, de a procură ele insusi folosintia; ci acest'a fiindu cestiune curatu de dreptu, cade în competinția judecatoriiloru regie. —

Cumca sensulu espusu de noi, este sensulu celu adeveratu alu limitati-unei: acest'a se pôte vedé apriatu din lege appr: P. III S 32 etc. — Totu în sensulu acest'a se esprima și § 31 alu Patt. imp. din 21 Iuniu 1854, carele conserva fostiloru domni drep-tulu de cârcimaritu, numai în me-sur'a aceea, în carea l'a folositu pâna la anul epocalu 1848. Asemenea în-credințieza § citatu, competintiei ofi-ciiloru administrative, numai deciderea în cestiuni de cêrta asupr'a folosintiei fap-tice, nici decum inse și în cestiuni de dreptu, spre folosintia. —

Dar' chiaru și în comunele ace-lea unde fostii boieri folosescu și de presentu fap-tice dreptulu de cârcima-ritu și unde astfelu limitatiunea e la loculu seu, inca se scurtéza de regula fostii coloni în competinția lor, de a puté eser-ciă eschisivu pentru sine, resp. comuna, dreptulu de cârcimaritu în asiă numitulu patrariu liberu. Pen-truca domni și cu ei asemenea și ofi-ciele administrative, interpretéza nor-mativele resp. legali totu în favorulu fostiloru domni astfelu: ca acesti din urma chiaru și în patrariulu acest'a alu jobagiloru, se pôte eser-ciă și ei dimpreuna cu jobagii, dreptulu de cârcimaritu. În sensulu ord. urbar. pentru Transilvani'a III: 8. inse fostii domni, numai acolo au dreptu de a eser-ciă dreptulu de cârcimaritu și în patrariulu acest'a împreuna cu fostii jobagi, unde pos du birturi proprii, întocmite pentru pasageri și ierasi, numai în birturile acestea potu con-tiené cârcimaritul și în patrariulu numitu liberu.

Dupa cum se vede din cele es-puse, intru câtu suntu de nefavavo-rabile determinatiunile legali, ce le avem în privinția dreptulu de crij-maritu; intru atât'a mai nefavorabile se aplica ele în pracsă. Si giursta-rea acest'a pôte fi de mare dauna pentru fostii coloni; dăca nu-si voru

deschide ochii pâna ce nu va fi pre târziu!

Aru face bine si legislatiunea aducendu odata si in privinta acest'a o lege chiara si medilocindu total'a abolire si a remasitielor feudalitice, inca existente.

Revista politica.

In politic'a interna a statului nostru cronicariul dilei are numai putiene momente demne de inregistratu. In diet'a Ungariei se discuta legea despre monopolulu tabacului si e curiosu a vedé, cum barbatii cari de pre bancele opozitiunei combatteau cu veemintia monopolulu tabacului, astadi nu numai ca-lu sustieniu, ci 'lu inasprescu si mai tare de cum a fostu. Tendint'a acest'a se vede in unii paragrafi indreptati contr'a contrabandei de tabacu.

Dupa o impartasire oficiosa Majestatea Sea Imperatulu se invoiesce prea bucurosu a aprobá substernerea unui proiectu de lege despre inarticulararea memoriei lui Deák. Ministrulu presedinte Tisza, dupa cum ni spunu organele publice din Budapesta, a si substernutu partidei sele acestu proiectu.

Faimela despre crise in sinulu ministeriului austriacu nu inceta de a nelinisi opiniunea publica. Intre ministeriu si deputati armonia e turburata. Prelanga conventiunea incheiata cu Romania care, dupa cum se scie, a intempinatu intre deputati o opozitiune asiá de mare, incatu ministeriulu se vediu necesitatu a face din primirea acestui tratatu cestiune de cabinetu, mai veni si legea de competintie, care dupa o discussiune iritata nu se supuse desbaterei speciali. Situatiunea e ingreunata mai multu prin pertractările de complanare ce voru reincepe curendu.

Atentiunea publica e indreptata mai multu spre stambulu si astépta ulterior'a desvoltare a lucrurilor. Un'a din consecutiunile ce deriva din primirea notei lui Andrassy de cátra guvernulu otomanu este aceea, ca puterile, cari au svatuitu pre Pórt'a cu atát'a intetire sa primésca reformele proiectate, au luatú ore-si cum „indatorirea morale“ de a sugrumá insurectiunea, déca Pórt'a nu va puté pacificá provinciile rescalate. Cea mai mare parte a indatoriei se atribue acelei puteri, care a initiatu actiunea si a formulatu proiectele de reforme. Interventiunea militara in Bosni'a sta la usia. Russi'a pandesce momentulu actiunei ei.

Cumca se pregatescu lucruri extraordinarie se vede si de acolo, ca intre comand'a militara din Gratiu si ministeriulu de resbelu s'a desvoltatu de unu tempu incóce o comunicatiune viua. Siefulu statului maioru din Gratiu si petrece totu tempulu calatorindu dela Vien'a la Gratiu si dela Gratiu la Vien'a.

De curendu s'au tramisu 48,000 paturi de câmpu la Dalmati'a si 4 baterii la Lugosiu. Mai curiosu e ca regimentulu ce garnisonéza in Klagenfurt a primitu ordinu de plecarea la Sissek. Comand'a cetátiei din Esseg a primitu ordinu sa faca dispositiuni pentru garnisonarea de 8000 barbati. Regimentulu 39 de infanteria marele principe Alexis, care fu inainte cu 4 luni stramutatu dela Vien'a la Esseg, pléca inca in lun'a acest'a la Brood. Comand'a generale din Agramu a substernutu inca la 13 Decembre anul trecut unu memoriu impreuna cu planurile si preliminariele de spese pentru fortificarea si armarea Petruvaradinului Essegului si Brodului si a a Gradiski.

Dupa „Kelet népe“ Romania a anuntiatu Portiei tributulu. Se dice ca Pórt'a vedindu-se in perplesitatea financiale a cerutu dela Romania solvirea tributului de 60,000 galbini inainte de terminu. Guvernulu român a

responsu intr'o nota, ca nu va solvi tributulu in modu anticipativu, ba nu-lu va solvi mai multu. Declaratiunea acest'a s'a motivatu asteliu, ca Romania nu platesce tributulu fara conditiune. S'a satoritu prin tractatu, ca tributulu e numai o recompensatiune pentru indatorirea ce a luatú Pórt'a asupr'a sea de a scuti statulu român contr'a atacurilor ce i aru face puterile straine. Acum inse s'a constatatú, ca Turci'a nu e capabila nice sa sugrume o rescóla locala, dreptu aceea Romania s'a convinsu, ca pe viitoriu nu mai póte contá pre scutulu Turciei. De vreme ce inse Pórt'a nu-si póte implini datorint'a fatia de Romania, guvernulu român se vede dispensatu de indatorirea sea si nu va mai plati tributulu.

In Parisu a aparutu in dilele din urma o scriere volanta politica de unu anonimu cu titlulu „Franci'a si Germani'a in primaver'a cea mai de aprópe.“ Acest'a scriere a facutu prin limbagiulu seu seriosu si pacificu sensatiune in amendóue tierile si a fostu apretiatu. Interesulu se maresce prin aceea, ca autorulu anonimu trage in sfer'a consideratiunilor sele si cestiunea orientala. Autorulu discutandu mai întâiu complicatiunea amenintetoria între Franci'a si Germani'a din primaver'a trecuta si dovedindu, ca pericolulu de resbelu a disparutu numai dupa ce depesi'a lui Goriakoff si imperatulu Alesandru a venit la Berlinu, se pronuncie intr'acolo, ca prin luarea flamurei de resbelu in Berlinu s'a datu semnulu pentru revólt'a din Erzegovin'a.

Germani'a aflându-se in positiunea neplacuta, de a indepartá dela sine doi inimi, radica bratiulu spre a lovi pre unulu, pre Franci'a, dara Russi'a care o lovesce in flanca, o mulcomesce; urmarea de aci este diversiunea politice germâne spre orientu, cu scopulu de a tiené acolo pre Russi'a in siacu radicandu influint'a Austriei. Indata ce cresce acest'a influintia, antagonismulu ambelor puteri trebuie sa se ivésca. Pre o parte Austro-Ungari'a, pre care Germani'a o impinge spre orientu, de alta parte Russi'a, care nu admite sa se exploateze urmările evenimentelor din 1866 si 1870 in pagub'a sea. Intrebarea decisiva e: fi-va Austri'a in stare sa se retraga dela o interventie militara acum cându lucrurile au ajunsu atátu de departe? Déca mai inainte erá vorb'a de o interventie contr'a insurgentiloru, acest'a s'aru puté intórce contr'a Turciei, o eventualitate acest'a, la care usioru ne putemu asteptá, déca Turci'a nu va fi in stare sa eecuteze reformele. E probabilu, constata autorulu, ca planulu de reforme se va primí, dara e neprobabilu, ca insurgentii se voru invoi cu depunerea armelor, de vreme ce realizarea reformelor e impreunata cu dificultáti forte mari. Astefeliu remâne iérasu interventie, pre care trebuie sa o eecuteze Austri'a. A presupune ca Austri'a intrevine impreuna cu Russi'a, semnifica a negá existint'a cestiunei orientali. Interventiunea unilateralu a Austriei va trebui sa desstepte susceptibilitáti Russiei si atunci usioru s'aru intemplá, cá Russi'a sa dea frén liberu Serbiei, prin care repulsiune Ungari'a aru deveni intr'o situatiune critica.

In politic'a Austriei autorulu vede numai contraste, cari se explica prin scopurile ascunse ale politicei germâne. Pre cându Andrassy cu ocaziunea conventiunei române a luatú o atitudine stricta fatia de Turci'a si precându caletori'a imperatului Franciscu Iosifu la Dalmati'a fu considerata de cátra poporatiunea crestina din tierile dela Dunare cá o dovéda de bunavointia austriaca si de incuragiare, Andrassy, departe de a incuragiá pre insurgenti, acum e mai aplecatu a interveni militaresce in provincie rescalate. Cá critere carac-

teristice la acest'a politica se constata, ca ea face Russiei neplaceri si vatama interesele austro-ungare, si acest'a intru atátu, intru cátu ori-ce intindere a puterei austriace in orientu aduce pre Ungari'a in pericolulu de a fi suprimata de slavismu, iér de alta parte partea germana a Austriei nu aru puté resiste puterei atractive a Germaniei inrudite. Se pare, ca politic'a austriaca urméza o politica esentialu germána si nu a fostu de lipsa — termina autorulu — de articululu din urma din „Coresp. prov.“ cu privire la Schmerling, pentru a admoná pre Austri'a, ca bratiiele sele suntú legate.

Astadi, dice „Press'a“, s'a votatu la Camera proiectulu de creditu militar, asiá cum s'a propusu de delegati, in intielegere cu ministrulu de resbelu.

Creditu pentru cumparare de munitiuni si alte materialuri necesarii armatei, s'a redusu la sum'a de patru milióne. Acést'a suma se acorda asiá cum sa nu apese de locu nici bugetulu, nici creditulu statului. Adeca, pentru trei milióne se face virimentu: sum'a acest'a care erá destinata, print'unu votu din 1874, pentru cumparare de pusci, se va intrebuintá de o camu data pentru cumparare de munitiuni si materialuri. Ne vomu servi pentru acum cu puscele cari avemu. Iéra déca mai târziu va fi cu trebuintia si de alte pusci, ministrulu de resbelu va cere unu altu creditu la Camera: tempulu materialu fiindu totu-déun'a de ajunsu; cáci asemenea comande au trebuintia de mai multe luni. Restulu care va trebui preste acele trei milióne, si care se nrca pâna la sum'a de 950,000 lei, se va luá, pentru tempulu cându va trebui, cu imprumutare, in comptu curentu, dela cass'a de depuneri si consemnatiuni.

Astufeliu, cum amu disu, indeplinimu un'a din trebuintiele cele mai esentiale ale armatei si ale tieriei, fara a se apasá bugetulu statului.

Numeru d. G. Bratianu a avutu ingrat'a sarcina de a combate acestu proiectu, care s'a primitu mái de unitatea Camerei.

Ministeriulu a datu explicările cele mai asigurate. Elu a declaratú ca acestu proiectu, care coprinde o suma atátu de modesta, nu póte avé de cátu unu caracteru forte pacificu. Elu e continuarea reorganizárei armatei nóstre. Noi ne mentienemu in tractatulu de Parisu si in neutralitatea cea mai corecta. Nu avemu cugetulu a atacá pre nimeni, nici a dá armatei nóstre unu caracteru agresivu. Dara fiindu-ca avemu o armata, si insusi tractatulu de Parisu dice ca ea póte fi chiamata a apará fruntariile, se intielege ca trebuie pusa in positiune de a-si face ori cându detori'a: si detori'a nu-si puté nici odata face de nu va avé materialulu trebuinciosu.

Legea acest'a fiindu astufeliu votata, noi consideramu acestu votu cá unulu din cele mai nationale ce s'a datu de acést'a Camera.

Corecte la unele necorecte.

(Fine)

Cu atátu mai putieniu se póte justificá acea parere, ce a reprodu su „Albin'a“, cá a 2-a parere a consistoriului metrop. adeca: „ca cine intra cá membru intr'unu foru supremu, prin insusi beneficiulu si onóra acestei intrári, a primitu asupra-si si sarcin'a acestui beneficiu séu onori, intre cari sarcini este si aceea, „cá de buna voia ipso facto sa primésca dreptulu de apelatiune in asemenea casu.“ Nicairi in justitia nu se va aflá o astefeliu de aksioma practisata.

Pentru o loge secreta de francu masoni séu unu tribunalu ascunsu de incusitiune, unde nici dupa dovedi nu se prea canta — precum se exprima „Albin'a“ despre casulu nostru, —

s'aru potea potriví acea aksioma, — nu inse pentru foruri, si cu atátu mai putieniu pentru forurile bisericej nóstre. Póte ca are juristulu dela „Albin'a“ aici altu-ceva in vedere, póte pe unu corpu legislativu, care in sine si pentru sine 'si are instructiunile sele interne. Dar' nu scie „Albin'a“, ca si aci, cându persecuta justiti'a pe unu deputatu, nu-lu judeca parlamentulu, ci judecatori'a ordinaria? Dovéda procesele de pressa ale „Albinei“. Apoi cauzele disciplinari din art. 8 ce l'au citatu, se reducu numai la calcári si neglijintia in oficiu si in cele stricte oficiose. Cându vre unu consiliariu alu curiei aru vatamá cu o vorba pe colegulu seu, séu i-aru dá o palma pe strada, óre la tribunalulu supremu si-aru dá vatematulu acus'a? De siguru nu!

Apoi chiaru „Albin'a“ intaresce, ca in casulu nostru concretu se tractéza de o actiune privata, carea cu atátu mai vertosu trebuie a se aduce la forulu ordinariu de I-a instantia, cu locu de apelatiune.

Eata ca cu tóte argumentele, de pâna aici, „Albin'a“ nu-si póte justificá ipotesele sele.

Mai remane „Albinei“ inca unu argumentu ultimú — si tocmai acest'a este, care voiamu sa-lu cunoscu, si care nu mi-lu poteamu explicá.

In alu 3-lea argumentu ce-lu atribue „Albin'a“ consistoriulu metr. dice: ca delegatiunea trebuia sa se faca, competintia consist. metr. trebuia sa se satorésca, si consist. archidiecepsanu trebuia sa se ignoreze; pentru ca acestu consistoriu in casulu sulevatu erá interesatu si suspiciunatu, si se provocá spre justificarea delegatiunei iérasu la art. 54 din 1868 dietalu. Sa-mi ierte „Albin'a“ si aici cându ii dicu, ca §§ 56 si 57 ai procedurii civ. cari tractéza despre delegatiuni nu cunoscu atari motive de delegatiune.

Inse „Albin'a“, mai motivéza delegatiunea asiá: „acést'a este privata asupr'a redactorelui „Tel. Rom.“... si asiá aru fi cadiatu sub competintia consistoriului archidiecepsanu (sic!), inse in casulu concretu dlu redactoru a comisu pecatulu in calitatea sea de redactoru la fôia ofic. a consistoriului archidiecepsanu, pre carea d-sea o redige din incredintiarea (?) si a buna séma in contielegere séu ceva-si instructiuni (??) ale consistoriului archid., de unde urméza, ca la pecatulu comisu, 'si are partea si consistoriulu archid. cáci de jure se presupune cumca mandatarulu (aleca redactorulu) au lucratu ex mandato, pentru care ambu suntú responsabili etc.“

Ast'a-i corón'a tuturor argumentelor „Albinei“ si ultima ratio a ei. Atát'a discretiune amu fi recomandatú „Albinei“, cá acestea argumente sa nu le numere intre opiniunile consist. metr. si sa nu le impuna aceluia, cá unui foru intregu ci sa le reproduca ex origine, cá ale sele, precum si suntú.

Asiá dar concede si „Albin'a“ in fine finarum competintia consistoriului archid. in casulu sulevatu, numai nu-lu lasa pre acest'a a judecá, cáci aru fi pecatuitu fôia lui, redactorulu aru fi mandatarulu lui, aru fi scrisu ex mandato si aru fi complice cu consistoriulu.

Déca aru fi fôia „Telegr. rom.“ proprietatea consistoriului archidiecepsanu, atunci de siguru altu foru nu aru avea dreptu a se amestecá in asta proprietate.

Sum curiosu, ce va dice la ast'a comisiunea tipografica testamentaria a lui Siagun'a, care in nr. 93. au datu déjà semne pipaibile, ca cine este proprietariulu „Telegr. rom.“, si judecatoriulu lui (fresce fara locu de apelatiune), si adeca tocmai pentru acelea corespondentie, pentru cari s'au plânsu par. episcopu alu Aradului.

Se vede inse, ca scriitoriulu din „Albin'a“ nu are nici idea de puseti-

„Telegr. rom.“; „Albin'a“, care „trebuie să se sufule“ de a aperi institutele Marelui Andrei, nu cunoște nici testamentul acestuia, prin care testatorul dispune despre acea foia și redactorele ei, carele nu din „incredințarea“ consistoriului, ci din a testatorului redige foia „în modulu de până acum“, cum dice testamentul, în care se numește foia de „organu alu archidiecesei și metropoliei noastre“, asiă dar și a publicului acestei biserici, va se dica, carea are îndatorire și dreptu, a aperi institutiunile biserice, a delatură obstaculele ivite în biserica, și a primi în asta direcțiune totu concursulu din partea publicului biserice.

Deci, testatorul că proprietariulu acestei foi, nu o numește pre ea, a cutărui consistoriu, seu cutărei persoane; ci o lasa a fi redigată, și-o consacră bisericei întregi si publicului ei, instituindu o comisiune speciala pentru administrarea averei ei împreună cu fondulu tipografiei.

Cându vine dar „Albin'a“ se dica: ca redacțiunea foiei, că mandatulu archid. mandante, apoi acesta afirmațiune, nu numai este esita din ventu și din nescari iluziuni, ci dovedesce totu odata autorulu acestoru absurdități, ca nu cunoște nici referințele de dreptu ale „contractulu de mandat“, după care aru trebui să reproducă redacțiunea o plenipotentia, dela consistoriulu archidieceșanu.

Se vede că „Albin'a“ și iă ansa la atari suspiciuni de acolo, ca consistoriulu archid. până acum nu au luat cuvențulu a dechiară, ca redactorele nu au scrisu la mandatulu lui.

Dar ce are acestu consistoriu, cu cele ce se scriu în o foia de prin cutare unghiu alu țierei? Cine va așteptă, că consistoriulu archid. să se faca advocatulu tuturor persoaneloru de cari se scrie în foia?

Dupa logia „Albinei“ luata dela „tacendo respondit“ s'aru putea invinui de complice, în modulu de susu, întregu publiculu bis. nostre și tôte corporatiunile și forurile ei.

Remanu dar și ultimele argumente ale „Albinei“ nisce frase gôle și nefundate, suspiciuni aruncate asupr'a consistoriulu archid., ceea ce nu-i face onore „Albinei“.

Da, au eseciatu acestu consistoriu delegatiunea în forurile protopresbiterali, înse nu după suspiciuni și siôpte gôle și desierte. Înse motivele „Albinei“ de delegatiune, nu le cunoște nici o justitia moderna, nici în legi positive, nici după „more seu autoritate rerum judicatarum“ cum dice „Albin'a“.

Incheiu cu acea observare, ca eu nu m'amu folositu de unu limbagiu nepotrivitu asupr'a autorităților bisericesci, ci totu „Albin'a“ cade în acestu pecatu în gradu mare.

Eu tocmai pretindu dela cei în „serviciu bisericescu“, precum este și redactorele „Albinei“, că se tracteze materii juridice și administrative bisericesci, căci avemu lipsa de ele, (asteptu, că on. redacțiune a „Telegr. rom.“ să-mi publice și tractatulu alu 2-lea), ier' nu să suspicioneze foruri întregi, seu apoi se aduca motive veritate și faprice pentru acelea invinui, ier' nu sofisme și fantasii.

Ei, dar unde lipsescu tôte motivele și argumentele, că și în operatulu „Albinei“, apoi urmăza — ultima ratio — lectiuni și amenințări „cu puterea cuceritoare“, ce ni o reprezintă „Albin'a“ la finea articululu ei.

Me miru de „Albin'a“, de ce nu recomandă „censura“ asupr'a „Telegr. rom.“, ci amenințarea cu o „putere mai mare cuceritoare și lovitore în orice resistință“ și se face tocmai asiă de neconsecință în ținut'a ei până la 1 Ianuariu 1876, cându se „sufulecă“ din tôte puterile a combate „puterea amenințătoare a dloru stapanitori“, ce lovia în bițele naționalități și în jur-

nalele române?! Tare s'au schimbatu tempulu și omenii dela Ianuariu 1876 încôce.

La revedere pe altu terenu — amicabile.

Sabiin, în 28 Ian. 1876.

Dr. Borci'a.

Talmacelu în 28 Ianuariu 1876 v.

Dle Redactoru! Subsemnatulu cetindu în stimatulu d-vôstra jurnalulu nr. 8 pag. 31 colon'a a trei'a unu articlu edatu de autorulu S. D. despre afacerile nostre scolastice și comunale de aici, spre constatarea adevărulu, me grabescu a ve rogă, că să primiți în colônele jurnalulu „Telegr. Rom.“ urmatorele modeste 1876.

Reflecțiuni:

Facia cu scôl'a ce are să se infintiedie, jurstările din lips'a de mijloce materiali au împedecatu a satisfăce dorinției publice în acêsta direcțiune, însa sperămu că pedecile se voru delatură și ca la tempulu seu vomu poté arată unu resultatu favoritoriu acestui scopu; deci amânarea unei întreprinderi din cauze motivate, după a nostra parere, înca nu e sistare. — Autorulu susmenționatulu articlu dice între altele, că după cetirea ratiotinelu bisericescu așteptă se urmeze darea de sêma și a ratiotinelu scolasticu, nu negamu, că de acêsta parere au fostu mai multi individi ai sinodulu nostru parochialu, înse ce e caus'a de nu s'au efeptuitu? Suntu împrejurări, cari nu le potemu trece cu vederea. Membrii oficiulu comunale și membrii comitetulu parochiale, fără putina exceptiune, suntu unii și aceiași individi, prin urmare lucrareloru în ambe direcțiunile este tare îngreoiata și încordata; cu tôte acestea, acești membri suntu totu odata flôrea sateniloru nostri și densii că atari s'au bucuratu și au onore a se bucură de tôte încrederea conlocuitoriloru de care fura alesi și prin cari în anulu curente prin entusiasmu de nou fura realesi.

Mai departe considerându, ca membrii oficiulu comunale și conducători loru, exceptiune antistele, fără nici unu salariu cătusi de micu, ba acești a pórta sarcinele și slujbele, spre înbărbatarea sateniloru nostri, în rendu cu acești'a. Considerându ca venitele nostre incurgu mai tôte în fondulu universității șasesci și comun'a nostra pórta de seculi de ani procese cu acêsta natiune, iera venitele extraordinare resp. aruncaturile. ce se facu asupr'a poporulu nostru locale nu se mai potu înmări spre a poté deveni în placut'a pusetiune a salarisă și pre membrii oficiulu comunale. Acești'a servescu deci gratisu, însa până de prezentu nu s'au ivitu nici celu mai micu abusu în administrarea fondatiuniloru, din contra acêstea fondatiuni s'au creatu în cea mai mare parte prin trensii și au crescutu la sume considerabile.

Cetirea ratiotinelu scolasticu, amânata numai din caus'a restaurării membriloru oficiulu comunale resp. fiindu acești'a ocupați cu computulu alodialu, se va face cătu mai curendu înaintea poporulu și suntemu de plinu asigurați, că acêsta dare de sêma, cum în trecut asiă și în presinte va îndestuli pre deplinu pre ascultatori și ca asertiunea reutată și fără nici un'a basa a autorulu S. D. din articlu 8. „Ca fondatiunea scolastica se afla de prezentu în mâni seculi“ va dispărea, că negur'a după ivirea sôrelui. Deocamdata atât'a spre orientarea apretiat'a de judecare a onorabilulu publicu cetitoriu.

Unu iubitoriu de progresu și membru alu sinodulu parochialu locale.

Varietăți.

* Necrologu. În dilele aceste amu primitu trist'a și durerôs'a scire despre mórtea demnulu Administrațoru protopresbiteralu alu tractulu Seculu, Lazaru Maximu de Katzko. Regretămu că nu amu primitu detaiuri mai de aprôpe despre defunctulu și cu deosebire despre dilele sele din urma. Deci ne exprimămu condolenț'a pentru subit'a perdere a unu barbatu în etatea cea mai frumôsă a barbatiei, lasandu veduva biserice tractuale și famili'a fără de iubitu și tarele ei radimu. Fia-i țierin'a usioră și amintirena eterna!

* Scôl'a de fetițe din cetatea Sabiului se deschide cu începutulu semestrulu II în casele din strad'a Macelariloru nr. 37. Instrucțiunea va urmă că și până acum: înainte de media-di invetiamentulu din cântă prescrie; după amédu lucru de mână, în care se cuprinde și instrucțiunea în țesutu, condusa, sub priveghierea dômnei invetiatoresc M. Stoicovici, de un'a din cele două domnișore preparande, care și facu pracsă lângă acêsta scôla.

* Ordinatiune ministeriale. Fôl'a oficială „Budapesti Közlöny“ publica o ordinatiune a ministrulu reg. ung. de justitia, prin carea se încunoscintieze tribunalele regesci ung. ca tribunalele din Romani'a în afaceri civile mestecate (cetatețieni din Ungari'a și între cetatețieni din Romani'a) esplica reciprocitatea executiunei astufeliu, că adeca numai atunci are a se efectuî cându suntu aduse din ceealalta parte sentinție și resoluțiuni definitive, pre cându în urm'a unei resoluțiuni asigurătoare denega efeptuirea executiunei. Deci ministrulu provôca pre tribunalele nostre a urmă și ele întogm'a în casuri analôge, observându reciprocitatea.

* „Romani'a juna“ va serbă și în anulu acêst'a balulu seu. Societatea și anuncia balulu în modulu urmatoriu:

Societatea academica „Romani'a juna“ din Vien'a ve invita cu onore la balulu romanu ce se va dá sub patronatulu prestatimatoresc dômnei Mathild'a Dumb'a, Mari'a de Felisiano, Mari'a de Florescu, Elen'a de Marenzeller, și sub presiedinti'a de onore a prestatimatoresc domnu c. r. majoru Anob de Marenzeller în „Grand Hôtel“ la 19 Fauru 1876.

Venitulu este menitu pentru cabinetulu de lectura alu acestei societăți. Pentru comitetu Neagoe pres. Fileanu. Localulu comitetulu se afla din 10 Fauru încependu în „Grand Hôtel Opernring“ bilete pentru domni 6 fl. pentru dame 3 fl. NB. Ofertele marimimose suntu a se tramite casariulu comitetulu arangiatoriu Drd. O. Blasianu Vien'a VII Kirchberggasse Nr. 5 până în 20 Martie.

Va fi interesantu pentru cetitorii nostri a cunoște și destinațiunea venitulu cu ratu dela acêsta petrecere. Destinațiunea înse o va cunoște publiculu mai bine din adres'a, cu care junimea romana din Vien'a se îndreptă cătra publicu. Ea-ta-o în urmatorele:

Studentii romani din Vien'a, simțindu-se pe pamentu strainu, încungiu-rati de limbi, datine și legi straine, — spre a se perfecționă în limb'a loru materna și spre a-si pastră și întări simțimentele romanesce, — s'au întrunitu de multu tempu încôce déjà în societăți, pre temeli'a căror'a s'a fundatu societatea „Romani'a juna.“

Zelulu și energiei unoru membrii ai acestei'a de o parte, de alta parte înse bunavointiei și spriginulu din partea publiculu romanu are a multamî numit'a societate, ca a totutu sustiené de 3 ani încôce „Cabinetulu de lectura“, deschis în an. 1873.

Ce beneficiu este acestu uniculu pentru studentii romani — uniculu adapostu pentru cultivarea limbei și

literaturei romane, — ce beneficiu este acestu cabinetu pentru studentii seraci, cari afla într'ensulu locuintiă gratuita, — și în fine ce fapta onorifica este preste totu esistenț'a acestui cabinetu pentru romani, — a cunoscutu și constatatulu publiculu romanu prin însemnatulu seu concursu, ce l'a datu cu ocaziunea tuturoru întreprinderiloru facute spre folosulu acestui cabinetu.

Cea mai însemnata dintre aceste întreprinderi este „balulu romanu din Vien'a“, a căru venitulu a fostu destinatu totu-déun'a pentru sustienerea desu numitulu „cabinetu de lectura.“

Reesirea splendidă a acestui balu este unu succesu, care cu atâtu castiga în valôrea sea, cu cătu contactulu, ce-lu provôca între romani și straini, dà celoru dintăiu ocaziune a îndreptă multe notiuni și judecări false.

E îmbucuratoriulu folosulu moralu, ce-lu aduce; este înse fôrte însemnatu și folosulu materialu, căci singuru numai prin acestu ajutoriu se sustiene „cabinetulu de lectura.“

În urm'a acelor'a-si motive, cari ne au necesitatu în trecut, apelămu și în acestu anu la publiculu romanu, cerendu-i sucursulu seu acolo, unde puterile nostre nu mai suntu suficiente căci scopulu e: a sustiené viét'a unei plante, carea de-si acum mica și tenera, va aduce în curendu fructele sele.

* Multiamita publica din partea comunei nostre bis. Margineni.

(Urmare.)

Comun'a Ohab'a 1 fl. 20 cr.; com. Pareu 6 fl.; com. Toderiti 3 fl. 40 cr.; parochi'a gr. or. din Chirperu 1 fl. 20 cr.; com. Fofeldea 1 fl.; com. Gisoșu de josu 1 fl. 40 cr.; com. Scorei 3 fl.; com. Amnasiu 1 fl. 65 cr.; com. Apoldu micu 7 fl.; dlu par. Ioanu Drocu 1 fl.; dlu Macelariu 1 fl.; dlu I. Maniu 1 fl.; com. Calnicu 2 fl. 40 cr.; com. Sasebesiu 9 fl. 7 cr.; com. Laneremu 2 fl. 50 cr.; dlu Davidu Pandrea 5 fl.; com. Sibisielu 1 fl. 40 cr.; com. Lomanu 5 fl. 76 cr.; com. Sesciori 4 fl. 70 cr.; com. Lazu 5 fl.; com. Kapohn'a 3 fl.; com. Siugagu 2 fl. 50 cr.; parochi'a din com. Sin'a 2 fl.; paroch. din com. Rodu 3 fl.; dlu Ioanu Davidu 1 fl.; com. Tilisc'a 2 fl.; parochi'a din Tilisc'a 2 fl.; paroch. din Tilisc'a 2 fl.; biser. din com. Galesiu 2 fl.; biser. din com. Valea 2 fl.; dlu Oprea Cornia 1 fl.; com. Posiort'a 1 fl.; com. Breaza 1 fl. 60 cr.; com. Dragusiu 1 fl. 70 cr.; comun. Uci'a sup. 1 fl. 85 com. cr.; com. Oprea Cartisior'a 2 fl. 20 cr.; com. Strei'a Cartisior'a 1 fl.; bis. din com. Porumbacu de susu 2 fl. 90 cr. com. din Avrigu 4 fl.; bis. din Sabe-siulu de josu 2 fl. 24 cr.; com. Porcesti 1 fl. 40 cr.; bis. gr. or. din Talmacelu 1 fl.; com. Sadu 2 fl.; com. Bolti'a 2 fl.; dela bis. din Boitia 1 fl.; com. Porumbacu inf. 2 fl. 50 cr.; com. si bis. Ocn'a inf. 1 fl. 94 cr.; biser. gr. din Ogn'a sup. 5 fl. 12 cr.; com. Topârcea 6 fl.; com. Apoldu inf. 5 fl. 70 cr. bis. gr. or. din Apoldu mare 1 fl.; com. Galesiu 1 fl. 60 cr.; dela com. din Sibielu 3 fl.; bis. din com. Poplac'a 1 fl.; înca dela cas'a comunei și dlu notariu 2 fl. 20 cr.; com. Nou 1 fl.; poporenii din Sacadate 3 fl. 50 cr.; com. Calboru 2 fl. 50 cr.; com. Galatiu 1 fl.; com. Arpasiu inf. 2 fl.; com. Strezia Cartisior'a 3 fl. 50 cr.; dlu Dumitru Tanase 1 fl.; com. Oprea Cartisior'a si parochi'a 3 fl. 16 cr.; com. Sarat'a 1 fl.; com. Porumbacu de susu 3 fl.; com. Porumbacu inf. 1 fl. 20 cr.; dlu Vasilie Macsimu 1 fl.; com. Avrigu 2 fl.; com. Vestemu 1 fl.; dlu I. Popescu 1 fl.; com. Poplac'a 1 fl.; Ioanu Vidriginu 1 fl.; Sierbanu Dancariu 1 fl.; dela bis. vechia din Rasinari 2 fl. 40 cr.; dela bis. stei treime 5 fl. 78 cr.; si dela com. Rasinari 5 fl.; Tom'a Catana Popu 4 fl.; com. Sadu 2 fl.; bis. gr. or. din Talmacelu si dela com. 2 fl. 50 cr.; com. Boitia 2 fl.; bis. din com. Porcesti 4 fl. 50 cr.; dela bis. Sabesielu inf. 2 fl.; poporeni din Sacadate 8 fl.; com. Gridu 2 fl. 40 cr.; com. Veneti'a de josu 1 fl. 30 cr.; com. St. Martinu 1 fl. 43 cr.; com. Sasausiu 4 fl. 62 cr.; bis. din Ghimbacu 2 fl. 40 cr.; parochi'a din Vulcanu 2 fl. 80 cr.; dlu prot. Metianu prin colecta au adunatu mila 5 fl.; dlu N. Pencsiu 1 fl.; com. si dela bis. Tohanalul vechiu 1 fl. 7 cr.; com. Tocile 2 fl.

5 cr.; bis. dela Stupinile Brasiovului si din partea parochului Masilianu 7 fl.; bis. din com. Feldiara 1 fl.; bis. gr. or. din Rothayu 1 fl. 20 cr.; com. si bis. Tientiari 5 fl.; dlu I. Eft. Popoviciu 1 fl.; com. Siercaita 1 fl. 50 cr.; com. Ticusiu rom. 1 fl.; bis. din Daisora 1 fl.; dela crestini din Sten'a 1 fl.; din Opidulu Cohalmu 3 fl.; din com. Homorodu 1 fl. 50 cr.; com. Palosiu 3 fl. 30 cr.; com. gr. or. din Catia 3 fl.; bis. din Dragosiu 1 fl.; com. Mercheasiu 2 fl. 51 cr.; bis. gr. or. din Bogat'a 1 fl. 34 cr.; parochi'a gr. or. din Mateasiu 1 fl. 70 cr.; dela poporeni din Hevizu 2 fl. 20 cr.; com. Fontuna 1 fl. 70 cr.; com. Lupsi'a 1 fl.; parochi'a Cuculat'a 2 fl.; com. Valendorfu 1 fl. 40 cr.; com. Lofnizu 1 fl.; com. Mucandorfu 1 fl. 60 cr.; com. Cetinu 2 fl. 65 cr.; com. Retisdorfu 1 fl. 50 cr.; dlu Ioanu Fliatezu 2 fl.; com. gr. or. din Hendorfu 1 fl. 80 cr.; bis. din Trapoldu 1 fl.; bis. gr. or. din com. Siaesiu 1 fl.; bis. gr. or. din Danesiu 2 fl. 30 cr.; bis. gr. or. din Cinculu mare 2 fl. 53 cr.; com. Gridu 1 fl.; com. Persani 2 fl. 10 cr.; com. Mandr'a 2 fl. 60 cr. (Va urma)

Industria nationala. D'abia s'a votatu conventiunea comerciala cu imperiulu vecinu, conventiune prin care se proteje vre-o 10 industrii nationale posibile in tempulu de fatia si realisabile in cursulu de 10 ani catu dureza acea conventiune, atatu de multu incriminata de opositiune — si eata vedemu cu satisfactiune reinviendu fabrice de postavu ca cea parasa a dlui Cogalniceanu, multiamita capitalistului E. Alcase; si eata punendu-se temelii la fabrice de zaharu si punendu-se in miscare si o fabrica de hartie in Iasi. Aceste industrii sunt protegiate cu 20 si 30 la suta prin conventiunea austro ungara. Aceste inceputuri de industria si cele ce voru mai veni merita tota atentiunea si incuragiarea publicului si guvernului, si credemu ca produsele loru, in conditiuni egale seu mai avantajoase decatu cele straine, voru fi totu deun'a preferite de romani.

Nu sunt ore aceste miscari de fabrici cea mai fericita desmintire ce se da in asi de scurtu tempu celoru ce s'au napustitu cu totu felulu de injurii asupra conventiunei comerciale incheiata de guvernulu nostru cu imperiulu austro-ungaru?

Dara sa lasamu aceste consideratiuni si sa felicitamu astadi pre „Românului” si organele iesiene care anuntia publicului cu aceiasi satisfactiune ca si noi aceste fericite inceputuri de industria nationala.

Eata ce cetimu in „Aperatorulu legei”:

„Anunciâmu cu placere infintia-rea unei fabrice de harthia de tigari, care s'a deschis in Iasi de A. Goldner in strad'a primariei. Calitatea harthiei confectionate aici, fiindu ca si acea care se aduce din strainatate, ofere avantagiulu celu mai insemnatu cumperatorului, ca este multu mai efitna decatu acea din strainatate. Noi aplaudamu latirea industriilor mai cu sema a celoru indispensabile. In acestea omeni harnici si muncitori voru gasi o ocupatiune ce le va da dilnic'a pâne. Urâmu succesu dlui intreprinditoriu A. Goldner.”

„Economulu” si „Hygien'a” de care se facu amintire intr'o corespondintia in unu nr. tr. nu le amu vediutu dela anulu nou incôce; pre cea din urma nu o amu vediutu de locu.

Locu deschis.

Rosi'a de munte 5 Februaru n. 1876.

Dle Redactoru! Iti sum datoriu cu multamita recunoscintia, caci avusi bunetate a primi in nr. 4 alu diurnalului ce redigi, in rubric'a „Varietati” acea infama calumnia*, ce o a vomatu, in contra personei mele, unu

*) Se intelege pre langa urmatoarea observare din partene.

calumniatoriu, in diariulu magiaru „Nemere”, unde dice calumniatoriu, ca eu cu ocaziunea partielarei padurilor in Offenbai'a, asiu fi amenintiatu pre unguri cu cuvintele aceste: „Bagati de sema, ca acusi iera veti cautu sa fugiti,” apoi adauge, ca eu in anii 1848/9 amu fostu prefectu in partile acele.

Eu asiu pote se retacu acea calumnia, inse ca se nu dica cineva: qui tacet consentire videtur, 'mi ieu indrasnire — cu permisiunea domniei tale — a da meritoriulu respunsu, la acele barfele, in urmatoarele:

Este adevratu, cumca eu in 6 Novembre 1875 ca plenipotentiatu din partea ordinariatulu metropolitanu, amu fostu provocatu de catra comisiunea urbariala pentru segregarea padurilor in Offenbai'a a me infacisia, ca representante alu bisericei nostre gr. cat. din Offenbai'a, pre 6 Novembre, unde m'amu si prezentatu pre 10 ore antemeridiane. — Acolo, pre la 3 ore, ne-amu adunatu in casa dlui magistru de posta Kummerlander, ca curatore primariu alu bisericei rom. cat. (fiindu ca preutu stabilu in locu nu este) eu, si administratoarele protopopesu gr. or. Danciu. — Cu care ocaziune intr'o convorbire amicabile cu esmis'a comisiune, in persona domniloru Dr. Csavasi ca fiscalu regescu, d. Ninger ca asesoru din partea tribunalulu urbarialu si unu geometru fara nici un'a contradictiune, seu opositiune ni s'a spusu, cumca fiestecare confesiune seu biserica va capeta 9 jugere de padure pentru scola si 6 pentru parochu. — Cu acesta amu fostu multamitu cu totii, ceea ce preste 2 ore s'a si luat la protocolu.

Acum noi, cei trei reprezentanti ai bisericeloru, ne-amu fostu hotaritu intre noi: ca tote trei partile bisericeloru, se ni le de comun'a comasate si separate intr'unu locu. Despre ce informandu-se satenii, adeca reprezentantii comunali, toti romani (caci orasienii fiindu tacsalisti n'au capetatu paduri) ne-au chiamatu in adunarea loru si ne-au rogatu, ca sa nu ne desbinamu de catra comuna cu segregare comasata, caci ei nu ne potu da acele 26 de jugere intr'unu locu, ci in mai multe parti. — Asia noi, cei trei reprezentanti, amu avutu de a face numai cu romanii, cu cari ne-amu si invoitu, a remane cu comun'a, fara de a ave vre-o colisiune cu salba de unguru, fiindu, in totu decursulu acestoru pertractari, de fatia notariulu comunale care pote dovedi: deca amu amenintiatu eu vre unu unguru, caci cu altii atara de cei trei mai susu amentiti nu amu avutu nici o afacere.

Aceste terminandu-se, sum gat'a in totu momentulu a sta de fatia cu calumniatoriu de dupa tufa, cu frunte senina, inaintea ori-carui tribunalu, nu numai lumescu ci si ddiescu; dara nu avemu ce „calumniare audacter semper aliquid inhaeret”; asia eu inca in diu'a aceea 6 Novembre ser'a amu plecatu catra casa.

Acum vinu la acelu argumentu alu calumniatoriu, pre care 'si basaza veninulu calumniei sele, ca se fia mai ponderantu: cumca in partile acele eu amu fostu prefectu in anii 1848/9.

Este adevratu cumca amu fostu prefectu pre locurile acele, inse si aceea este adevratu, cumca in tota Ungaria si Transilvania nu a fostu unu opidu mai liniscitu si mai crutiatu decatu Offenbai'a. Acolo eu amu conservatu nu numai ustrinele (cohurile) si o multime de casi erariali, ci si o suma insemnata de avere erariale in bani si in topituri de auru si argintu. — Apoi nu numai toti oficialii camerali, ci si toti orasienii au fostu crutiati, de si unguri, incatu dupa dis'a romanului: nu a picatu nice apa rece preste densii, nici a avutu cineva cea mai mica dauna; pentru care a

mea portare, dupa terminarea revolutiunei, mi s'au datu, dela prefectulu bailoru (Bergverwalter) unguru, cu numele Veres Marton care si astadi se afla in Clusiu la directiunea r. montana, si dela prefectulu ustrineloru, ier' unguru, Palos atestate, despre cele ce amu seversitu eu in cursu de 10 luni, pentru pastrarea bunurilor erariali, si a orasienilor de acolo; care atestate nu m'amu rusinatu a le presenta Majestatiei Sele Imperatului si Regelui apostolicu, si cari si astadi se afla in cabinetulu Majestatiei Sele.

Aceste au fostu faptele mele din 1848/9 ca prefectu, care oficiu mi-lu reproduce calumniatoriu, ca argu mentu, spre a-si spriginu calumnia din „Nemere”.

Imi inchieiu aceste orduri, cu acea sentintia fatia cu calumniatoriu: Saevissimae ferae in sylvis sunt ursi et leones, in urbibus calumniatores, si-lu provocu, ca deca are curagiu mai incolo, sa ste cu numele fatia cu mine, pre aren'a publicitatiei, ier' nu dupa culise.

Simeone Cavaleru de Balinth, m/p. parochu si ppopu in Rosi'a de munte.

Preturile din platia.

Sabiu 11 Ian. (30 Febr.) Grâu o hectolitra, calitatea cea mai buna, 6 fl. 40, de mijlocu 5 fl. 90, inferiara 5 fl. 40; grâu mestecatual. cea mai buna 4 fl. 90, de mijlocu 4 fl. 40, inf. 3 fl. 90; secara, cual. cea mai buna 3 fl. 70, de mijlocu 3 fl. 50, inf. 3 fl. 20; orzu 3 fl. 50; ovazu 2 fl. 80—2 fl. 20; cucuruzu (porumbu papusioiu) 2 fl. 50; cartofi, 1 fl. 50 xr.; mazare litra 14 xr.; linte 17 xr.; fasole 9; fenu 50 kilogr. 95 xr. — 1 fl.; lemne de focu unu metru cubicu 3 fl. 50 lemne vertese si 2 fl. 80 mestecate. — Lumini de seu 64 xr. kilogr., sapunu 46 xr.; carne de vita 32, 30, 28; de vitelu 32—28 xr.; de porc 38—36 xr., slanina 60 xr. chilo.

Burs'a de Vien'a.

Din 31 Ianuariu (12 Febr.) 1876

Metalicele 5%	68 65
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	73 65
Imprumutulu de statu din 1860	111 26
Actiuni de banca	873 —
Actiuni de creditu	182 —
London	114 60
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	76 60
„ „ „ Temisioresci	75 50
„ „ „ Ardelenesci	75 50
„ „ „ Croato-slavone	85 —
Argintu	103 60
Galbinu	5 41
Napoleonu d'auru (poli)	9 20

Concursu.

Pentru intregirea parochiei gr. res. de 1 clasa a Lasleului romanu, protopresbiteratul Tarnavei de susu, se escrie concursu pana la 28 Februaru 1876 st. v.

Emolumentele sunt:

- Portiunea canonica constatatia din 26 jugere aralore, 3 jugere fenatiu si 600° pendente de castigatu.
 - Cuarta naturalu.
 - Dela 140 familii din matera si filii cate 2 metrete de cucuruzu cu tuleu, din care a trei'a parte este a cantorelui.
 - Dela 140 familii cate o di de lucru.
 - Stol'a usata de parochulu reposatu.
- Doritorii de a ocupa acesta parochia, au a-si aterne concursele loru instruate in sensulu st. organicu § 13 si a dispositiunilor provisorie pentru regulara parochieloru in archidiecea din 1873 § 16 lit. 6 pana la terminulu susu indicatu.

Alm'a in 31 Ianuariu 1876.

In contielegere cu comitetulu parochiale. Ioanu Almasianu, protopresbiteru.

(1—3)

Concursu.

Fiindu-ca la cererea parochului Alecsiu Fratesiu, si a poporului din opidulu Presmeru, maritulu consistoriu archidieceanu la 13 Martie 1875 nr. 436/B. a incuviintiatu instituirea unui capelanu, care sa fia totu-odata si invetiatoriu de cl. a III ca diriginte asia se escrie concursu pana la 8

Februaru a. c. in care di va fi si alegerea. —

Emolumentele sunt:

a) din caus'a alodiala in bani, cuartiru si bucate 430 fl. v. a.

b) din didactru, dela morti, masle si alte accidentii 70 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acestu postu au a-si aterne suplicile instruate in sensulu statutulu organicu pana la terminulu indicatu la subscrisulu, de sine se intelege, ca concurentii voru documenta, ca au absolvatu celu pucinu 4 clase gimnasiale, apoi cursulu pedagogico-teologicu-cu atestatu de calificatiune, si ca a servitu 2—3 ani ca invetiatoriu.

Brasiovu in 8 Ianuariu 1876. —

Pentru comitetulu parochiale:

Ioanu Petricu m. p. Protopresbiteru gr. or.

Nr. prot. s. I. — 13 1876.

Concursu.

Conformu conclusulu adunarei generale dela Naseudu din 1870 de sub p. XVII pos. 8 si in legatura cu decisiunea comitetulu din sedinti'a de astadi se escrie de nou concursu pentru elaborarea celei mai bune carti de igien'a populara cu terminu pana in 31 Decemvre a. c.

Conditiiunile sunt:

Opulu sa fia in tota privinti'a coresponditoriu trebuinteloru poporului nostru si cu deosebire sa se arete intr'ensulu si relele urmari ale abusaiei cu beuturi spirituose. —

Premiulu este de 50 galbeni. Manuscriptele sa fia scrise legibilu si de mana straina, in fruntea loru sa stee o divisa (motto) ierasi scrisa de mana straina. —

Pre langa manuscripte sa se alature si o scrisore pusa sub couverta, sigilata cu unu sigilu cu initiale straine de ale autorului, si portandu pre adres'a dinafara devis'a manuscriptulu resp. ierasi scrisa de mana straina. In launtrulu scrisorei autoriulu se va numi pre sine. —

Din sedinti'a ordinara a comitetulu asociatiunei transilvane, tinenta la Sibiu in 15 Ianuariu 1876. c. n.

Iacobu Bologa, presedinte.

D. P. Barcianu, secretariu alu II-lea.

(2—3)

Edictu.

Nicolae Sierbanu de religiunea gr. orientala din Sebesiulu de susu, paresindu cu necredintia pre legiuit'a sea muiere Eva nascuta Chiridonu de patru ani si jumetate, se citeza prin acestu edictu de a se infatiasa la subsemnatulu foru in terminu de unu anu si o di, caci la din contra se va decide procesulu matrimonialu sulletatu de numit'a muiere si in absenti'a lui.

Sibiu 25 Ian. 1876.

Scaunulu protopr. gr. or. tract. II alu Sibiuului.

I. Popescu, protopopu.

(1—3)

Insciintiare.

Deschidiendu-se in 1 Martiu a. c. in institutulu reg. de mositu din Sabiu cursulu de instructiune pentru mosie, candidatele de mositu de nationalitatea romana si nemtiesca suntu prevocate a se insinua pana la terminulu indicatu la subscrisulu spre a fi primite in cursu.

Sabiu 1 Februaru 1876.

Dr. Lukacs Miculicz.

Profesoru ord. de mositu,

(2—4)